

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ, АДМІНІСТРУВАННЯ І
ПРАВА

Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ПРОВЕДЕННЯ
РЕФОРМИ В УКРАЇНІ»,
присвяченої тижню права
10 грудня 2025 року

ДРОГОБИЧ - 2025

Публічне управління: проведення реформи в Україні. Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої тижню права, 10 грудня 2025. Збірник тез доповідей. –Дрогобич: ДВНЗ «ДонНТУ», 2025. –236с.

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (протокол № 12 від 18 грудня 2025р.)

Організаційний комітет:

Попова О.Ю. – доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Лизунова О.М. - доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління і фінансово-економічної безпеки ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Грудницький В.М. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри історії і права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Програмний комітет:

Захарова О.В. - доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та управління Черкаського державного технологічного університету

Коверга С. В. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління та адміністрування ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м.Дніпро

Мирошніченко Г. Б. - к.е.н. , доцент кафедри економіки та бізнес - технологій Державний університет " Київський авіаційний інститут".

Придятько Е.М. – доцент кафедри маркетингу ДВНЗ «Державний торговельно-економічний університет»;

Відповідальність за зміст, новизну та оригінальність наданого матеріалу несуть автори.

До збірника увійшли матеріали доповідей представлених на XI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Публічне управління: проведення реформи в Україні», що була присвячена тижню права 10 грудня 2025 р.

У збірнику представлені доповіді слухачів магістратури державного управління, аспірантів, кандидатів наук, доцентів, професорів, наукових та науково-педагогічних співробітників наукових та навчальних закладів України, а також державних службовців, працівників органів виконавчої влади та посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Укладачі:

Лизунова О., -доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління і фінансово-економічної безпеки ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Грудницький В.М. –кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри історії і права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори,

3. Приходько А. А. Окремі особливості антикорупційної політики Данії. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2020. Серія ПРАВО. Випуск 61 том 2. С. 20-28. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/02/7-1.pdf>

4. Нонік В. В. Сінгапурська антикорупційна історія: досвід для України. Державне управління: удосконалення та розвиток, 2017. № 10. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1509>

5. Звіт KNAV: Латвія демонструє високі досягнення в антикорупційній політиці та практиці. Baltic News Network, 2024. URL: <https://surl.li/lyuzhl> (дата звернення 30.11.2025р.)

6. Мічуріна А. Міжнародний досвід у боротьбі з корупцією: що корисного можемо запозичити. Юридична газета, 2025. №5 (793). URL: <https://surl.li/srjgqe> (дата звернення 30.11.2025р.)

7. Про запобігання корупції: Закон України № 1700-VII від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення 30.11.2025р.)

8. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the committee of the regions. 2025 Communication on EU enlargement policy. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/EU-enlargement-.pdf> (дата звернення 30.11.2025р.)

*Ганич О.А. доц., к.ю.н., доцент кафедри права
Луцького національного технічного університету
Шинкарук Г.В. здобувачка першого рівня вищої освіти
Луцького національного технічного університету
м. Луцьк, Україна*

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Реформування системи соціального забезпечення України здійснюється у контексті адаптації національного законодавства до норм Європейського Союзу, як це передбачено статтею 4 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [1]. Основою для цього процесу є положення Переглянутої Європейської соціальної хартії 1996 року, яка передбачає гарантії соціального захисту, забезпечення рівного доступу до соціальних послуг та запобігання дискримінації [2]. Особливе значення має впровадження регламентів ЄС № 883/2004 і № 987/2009,

спрямованих на координацію систем соціального забезпечення. Ці регламенти визначають принципи експорту соціальних виплат, дотримання рівності прав громадян та уникнення дублювання страхових періодів. На основі цих документів національна політика зосереджена на створенні правової сумісності, що є ключовою умовою для забезпечення вільного руху праці та інтеграції України у внутрішній ринок ЄС [3].

У період 2019-2024 років законодавство України зазнало значних змін. Запровадження Закону України «Про соціальні послуги» (2019 рік) стало важливим кроком у переході від моделі пасивної допомоги до системи підтримки, що базується на індивідуальній оцінці потреб. Цей закон вперше закріпив стандарти надання соціальних послуг, механізми акредитації надавачів і визначив відповідальність органів місцевого самоврядування за створення та розвиток мережі послуг [4]. Паралельно триває оновлення пенсійного законодавства: у 2023–2024 роках розпочато підготовку до запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування, яка відповідає європейським підходам до диверсифікації джерел пенсійного забезпечення та зниження навантаження на солідарну систему. Оновлення системи медико-соціальної експертизи здійснюється через інтеграцію міжнародної класифікації функціонування, що означає поступовий перехід від медичної моделі визначення інвалідності до соціальної оцінки, у відповідності до Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю.

Одним із ключових елементів реформування соціальної сфери стала її цифрова модернізація. У 2022-2023 роках розпочато поступове впровадження Єдиної інформаційної системи соціальної сфери, яка забезпечує уніфікацію даних про отримувачів соціальної допомоги та автоматизує процес призначення виплат. Передача функцій адміністрування житлових субсидій і пільг до Пенсійного фонду України у 2022 році дозволила запровадити єдині підходи до ведення обліку, а також мінімізувати ризики помилкових нарахувань. Ці перетворення відповідають європейським стандартам електронного управління, де цифрові реєстри виступають засобом посилення адресності та прозорості

державної підтримки. Завдяки переходу до автоматизованої перевірки даних країна наблизилася до принципу «одноразового подання інформації», що є основою цифрової стратегії ЄС.

Воєнні події істотно вплинули на функціонування системи соціального забезпечення, висунувши вимогу до її адаптивності. Наразі в Україні зареєстровано 4,4 млн внутрішньо переміщених осіб (ВПО), з яких майже мільйон отримує соціальні виплати, що потребує оновлення механізмів призначення допомоги, забезпечення житлом та інтеграційних програм [5]. Розширення правового регулювання реабілітаційних послуг, включаючи затвердження державних стандартів, відбувається у напрямі створення багаторівневої системи підтримки ветеранів, що корелює з європейськими підходами до післяконфліктного відновлення. Удосконалення програмної підтримки сімей військовослужбовців спрямоване на формування довгострокових гарантій, включно з психологічною допомогою та професійною реінтеграцією.

З огляду на нові виклики, які постали перед Україною через військову агресію проти нашої країни та повномасштабне вторгнення, сфера соціального забезпечення стала майже пріоритетною.

У вересні 2025 року Кабінет міністрів України затвердив Програму пріоритетних дій (далі – «Програма дій 2025») на поточний рік [6]. Отже, на кінець 2025 року Уряд взяв на себе зобов'язання виконати ряд операційних цілей.

Серед цілей, які стосуються реформації соціальної політики, що покладаються на Міністерство розвитку громад та територій можна виокремити:

- підтримка людей, постраждалих внаслідок збройної агресії росії проти України;
- інтенсифікація державної політики щодо тимчасово окупованих територій, процесу деокупації та підтримки постраждалого населення;
- наближення державної регіональної політики до принципів та підходів у

сфері політики згуртованості ЄС, та інші.

Слід зазначити, що серед цілей, в рамках Політики згуртованості ЄС на програмний період 2021-2027 рр., міститься «більш соціальна Європа, що охоплює підтримку зайнятості та освіти, соціальну інтеграцію і рівний доступ до медичної допомоги» [7].

Отже, «Програма дій 2025» направлена не тільки на врегулювання внутрішньо-соціальних проблем та посилення соціальної допомоги, а й на наближення до європейських стандартів, гармонізації національного законодавства до законодавства ЄС.

Крім того, на профільне Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності «Програма дій 2025» покладає завдання:

- запуск нової моделі пенсійної системи;
- боротьба з бідністю та оновлення соціальних стандартів;
- модернізація підходів до соціального захисту;
- розвиток мережі соціальних послуг;
- перехід від підтримки «за статусом» до допомоги «за потребами»;
- вдосконалення системи протезування як частини реабілітації спільно з Міністерством охорони здоров'я України;
- початок реалізації програми повернення українців додому;
- розширення послуг для прифронтових громад [8].

Реформування соціальної сфери, хоча й досягло певних успіхів, усе ж супроводжується значними системними викликами. Серед найбільш важливих проблем виділяються дисбаланс між фінансовими можливостями бюджету та масштабом соціальних зобов'язань, нерівномірний рівень спроможності територіальних громад після процесу децентралізації, а також потреба у стабільному нормативному регулюванні. Нинішня модель фінансування залишається суттєво залежною від державного бюджету, тоді як європейський досвід ґрунтується на розвинутій системі страхових внесків і високій зайнятості населення. При цьому, для подальшої інтеграції до правового простору ЄС необхідно завершити гармонізацію підзаконних актів, розробити незалежні

механізми контролю якості соціальних послуг та впровадити науково обґрунтовані індикатори для оцінки їх ефективності.

Таким чином, реформи соціального забезпечення України мають не фрагментарний, а системний характер і спрямовані на інституційну конвергенцію з європейськими стандартами. Вони охоплюють трансформацію правового регулювання, цифрову модернізацію, зміну управлінських моделей та перехід до людиноцентричного підходу. Подальший прогрес залежатиме від здатності держави забезпечити узгодженість законодавчих змін, фінансову стійкість системи та інтеграцію науково обґрунтованих рішень у сферу соціальної політики. Євроінтеграційний курс виступає не лише зовнішнім зобов'язанням, але й інструментом підвищення якості соціального захисту та зміцнення соціальної безпеки України у довгостроковій перспективі.

Список посилань:

1. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом: Міжнародний документ № 984_011 від 27.06.2014 р. Офіційний вісник України, 2014, № 75. URL: <https://share.google/r63onzAlWcxVbYQjK> (дата звернення: 19.11.2025).

2. Європейська соціальна хартія (переглянута): Міжнародний документ № 994_062 від 03.05.1996 р. Офіційний вісник України, 2006, № 40. URL: <https://share.google/GaOG8p9QCt8oI3FR1> (дата звернення: 20.11.2025).

3. Що таке Регламент ЄС № 883 2004 Brexit? Багряне листя. 2025. URL: <https://share.google/dSdOf22t7NBXCQ1O5> (дата звернення: 20.11.2025).

4. Про соціальні послуги: Закон України № 2671-VIII від 27.09.2025. Офіційний вісник України, 2019, № 34. URL: <https://share.google/xLqfdHeRXn4b0RYJ9> (дата звернення 21.11.2025).

5. Мінсоцполітики назвало кількість ВПО в Україні: які програми для них діють // Finteco. URL: <https://finteco.com.ua/article/22146-v-minsotspolityky-nazvaly-kilkist-vpo-v-ukraini-i-aki-prohramy-dlia-nykh-diiut> (дата звернення: 21.11.2025).

6. Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2025 рік: Розпорядження Кабінету міністрів України від 10 вересня 2025 р. № 1003-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1003-2025-%D1%80#Text> (дата звернення: 28.11.2025).

7. Про систему планування і фінансування в рамках Політики згуртованості ЄС на програмний період 2021-2027 рр. URL:

<https://komsamovr.rada.gov.ua/uploads/documents/44015.pdf> (дата звернення: 28.11.2025).

8. Уряд затвердив Програму дій на 2025 рік: серед ключових пріоритетів – соціальний захист українців. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyyv-programu-dii-na-2025-rik-sered-kliuchovykh-priorytetiv-sotsialnyi-zakhyst-ukraintsiv> (дата звернення: 28.11.2025).